

УДК 35.08:17:004

Мякінченко І.О., здобувачка вищої освіти,
Університет Григорія Сковороди в
Переяславі, м. Переяслав, Україна

ТРАНСФОРМАЦІЯ ПРОФЕСІЙНОЇ ЕТИКИ ПУБЛІЧНОЇ СЛУЖБИ В УМОВАХ ЦИФРОВОЇ КУЛЬТУРИ ТА УПРАВЛІНСЬКИХ РЕФОРМ

У сучасних умовах розвитку публічного управління в Україні особливого значення набуває трансформація професійної етики публічної служби. Динамічні зміни, пов'язані з цифровізацією суспільства, впровадженням електронного врядування та реалізацією управлінських реформ, зумовлюють необхідність переосмислення традиційних підходів до етичної поведінки публічних службовців. У цьому контексті професійна етика виступає важливим інструментом забезпечення ефективності управління, підвищення довіри громадян до органів влади та формування позитивного іміджу державної служби.

Професійна етика публічної служби розглядається як система моральних принципів, норм і стандартів поведінки, що регулюють діяльність службовців у процесі виконання ними своїх функцій. Вона визначає межі допустимої поведінки, сприяє формуванню відповідального ставлення до службових обов'язків та забезпечує орієнтацію на суспільні інтереси [1].

Сутність трансформації професійної етики полягає у зміні її змістовних характеристик під впливом сучасних соціально-економічних та технологічних процесів. Зокрема, цифровізація суспільства сприяє появі нових етичних вимог, пов'язаних із використанням інформаційно-комунікаційних технологій, обробкою персональних даних, забезпеченням інформаційної безпеки та організацією онлайн-комунікації з громадянами [2].

У контексті управлінських реформ професійна етика набуває інституційного характеру, оскільки вона інтегрується у систему державного управління як один із ключових елементів забезпечення його ефективності. Реформування публічної служби передбачає впровадження нових стандартів поведінки, орієнтованих на принципи відкритості, прозорості, підзвітності та доброчесності [3].

Зміст професійної етики публічної служби включає кілька основних складових. По-перше, це ціннісна складова, яка визначає систему моральних орієнтирів службовця. До таких цінностей належать доброчесність, відповідальність, справедливість, неупередженість та служіння суспільству.

Саме вони формують основу етичної поведінки та визначають характер взаємодії з громадянами.

По-друге, нормативна складова, яка включає сукупність правил і стандартів поведінки, закріплених у нормативно-правових актах. В Україні ключову роль у цьому відіграють положення Закон України «Про державну службу», Закон України «Про запобігання корупції», а також загальні правила етичної поведінки державних службовців [1].

По-третє, поведінкова складова, яка відображає практичну реалізацію етичних норм у діяльності службовця. Вона проявляється у дотриманні принципів політичної нейтральності, недопущенні конфлікту інтересів, забезпеченні конфіденційності інформації та відповідальності за прийняті рішення [4].

У сучасних умовах важливого значення набуває цифрова культура як фактор трансформації професійної етики. Цифрова культура визначає нові стандарти поведінки у цифровому середовищі, включаючи правила онлайн-комунікації, використання цифрових ресурсів та забезпечення інформаційної безпеки. Вона сприяє формуванню нових етичних норм, які регулюють діяльність публічних службовців у цифровому просторі [2].

Разом з тим, цифровізація створює нові виклики для професійної етики публічної служби. Зокрема, виникають питання щодо захисту персональних даних, забезпечення прозорості алгоритмів прийняття рішень, запобігання маніпуляціям інформацією та дотримання етичних норм у цифровій взаємодії з громадянами. Це вимагає розробки нових підходів до регулювання етичної поведінки та підвищення рівня цифрової компетентності службовців [1; 4].

Крім того, трансформація професійної етики пов'язана з необхідністю адаптації системи професійного навчання до нових умов. Підготовка публічних службовців має включати не лише формування професійних знань і навичок, але й розвиток етичної свідомості, здатності приймати відповідальні рішення та дотримуватися високих стандартів поведінки у різних ситуаціях.

Незважаючи на позитивні тенденції, у сфері професійної етики публічної служби існують певні проблеми. Серед них можна виділити формальний підхід до дотримання етичних норм, недостатній рівень контролю за їх виконанням, а також низьку ефективність механізмів запобігання порушенням етичних стандартів [3].

Важливим аспектом є також недостатня інтеграція етичних принципів у практичну діяльність публічних службовців, що знижує ефективність функціонування системи публічного управління. Це зумовлює необхідність удосконалення існуючих механізмів забезпечення етичної поведінки та

впровадження інноваційних підходів до формування професійної етики.

Таким чином, трансформація професійної етики публічної служби є об'єктивним процесом, зумовленим впливом цифрової культури та управлінських реформ. Вона передбачає зміну змісту етичних норм, розширення їх функціонального значення та адаптацію до нових умов функціонування публічного управління.

Подальший розвиток професійної етики має бути спрямований на інтеграцію сучасних цифрових технологій, удосконалення нормативно-правового забезпечення та підвищення рівня професійної підготовки публічних службовців. Це дозволить забезпечити ефективне функціонування системи публічного управління та підвищити рівень довіри громадян до органів влади.

Література

1. Про державну службу : Закон України від 10.12.2015 № 889-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/889-19>.
2. Національне агентство України з питань державної служби. Професійна етика публічних службовців : методичні рекомендації. URL: <https://nads.gov.ua>.
3. Про запобігання корупції : Закон України від 14.10.2014 № 1700-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1700-18>.
4. Загальні правила етичної поведінки державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування : Наказ НАДС від 05.08.2016 № 158 (у редакції від 28.04.2021).

УДК 331.5-053.6:004:316.4

Невмержицька С. М., к.т.н., доцент,
Київський національний університет
технологій та дизайну, м. Київ, Україна

ЦИФРОВІ ТА СОЦІАЛЬНІ КОМПЕТЕНТНОСТІ ЯК ЧИННИК УСПІШНОГО ПРАЦЕВЛАШТУВАННЯ МОЛОДІ

У сучасних умовах цифрової трансформації економіки та глобалізації ринку праці проблема працевлаштування молоді набуває особливої гостроти. Динамічний розвиток інформаційно-комунікаційних технологій, автоматизація виробництва та поширення штучного інтелекту суттєво змінюють вимоги до працівників. У цих умовах традиційні знання вже не гарантують успішного